

Arkivsak-dok. 22/11950-1
Saksbehandler Henrik Høst

Saksgang

Utvalg for miljø og teknikk 2019-2023
Formannskapet 2019 - 2023
Bystyret 2019-2023

Møtedato

01.06.2022
02.06.2022
16.06.2022

Sak nr.

Brev til Statsforvalter - Søknad om endring av fremdriftsplan Alvim renseanlegg.

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Stein Solheim Olsen (Virksomhet vann og avløp), Bård Andersen (Virksomhet økonomi), Jon Anders Bøe Lied (Virksomhet utbygging)

Kommunedirektørens innstilling:

1. Sluttfristen for Alvim rensesanlegg endres til 31.12.2026
2. Det sendes søknad til Statsforvalter om endrede milepælsdatoer og utsatt sluttfrist.

Vedlegg:

Sammendrag:

Utvidelse av Alvim rensesanlegg har fulgt tidsplanen som er satt frem til nå, men kommunedirektøren ser at prosjektet ikke vil nå et par av milepælene til Statsforvalteren fremover og at satt sluttfrist til 01.07.2025 ikke vil kunne nås.

Som byggherre er Sarpsborg kommune pålagt å sørge for at det er avsatt tilstrekkelig tid til utførelsen av de forskjellige arbeidsoperasjonene, og en fremdrift som ivaretar bygge-, installasjon- og igangkjøringstiden som eksisterende milepæler legger opp til, vil ikke være forsvarlig.

Kommunedirektøren ser også at godkjent reguleringsplan ikke vil la seg ferdigstille i henhold til milepælsfristen den 01.10.22. Dette medfører at oppstart på byggeplass ikke vil kunne skje før vår 2023.

Anlegget vil kunne stå klart til 31.12.2026.

Etter krigsutbruddet i Ukraina ser vi en økning i priser og en utfordring med leveranser av visse produkter. Dette medfører en større usikkerhet i prosjektet enn det har vært tidligere.

Utredning:

I forbindelse med sak til bystyret 03.03.2022 ble det signalisert at kommunedirektøren vil legge frem statusrapporter for bystyret halvårlig, hvor kalkyler oppdateres etter hvert som prosjekteringen skrider frem og tilbudene fra entrepris kontraktene kommer inn. I tillegg vil det legges frem ekstraordinære saker for bystyret ved behov.

Med den bakgrunn legges derfor frem sak om utsatt sluttfrist på Alvim renseanlegg for politisk behandling. Detaljprosjektering og kontroll av tidsplaner viser at de aktuelle aktivitetene som må gjennomføres ikke vil la seg gjennomføre innen statsforvalterens frist den 01.07.2025.

Detaljprosjekteringen av renseanlegget med tilhørende transportsystem startet opp høsten 2021 og den første entreprisen er sendt ut på forespørsel. Det er utarbeidet fremdriftsplan for prosjektet basert på milepælene i brev datert 15.07.21 fra Statsforvalteren.

De milepæler som har vært til nå har blitt nådd. I forbindelse med den pågående prosjekteringen ser kommunedirektøren nå at ikke alle milepælene som er angitt i brevet fra Statsforvalter vil kunne nås. Prosjekteringen viser at tidsrommet mellom milepælene M9 og M10 (byggetiden) er for kort og at det vil ta noe lenger tid å behandle og godkjent reguleringsplan for anlegget (M5/1).

Regulering ble varslet i januar 2022 etter at nødvendig detaljering av prosjektet var foretatt. Kommunedirektøren ser at reguleringsarbeidet tar lengre tid enn forutsatt og at prosjektet klarer ikke å nå milepælen om at ferdig regulering skal foreligge til 01.10.2022. Regulering vil kunne være klar i februar/mars 2023. For å kunne komme i mål med reguleringsplan så raskt som mulig, er det varslet og satt i gang parallell søknad på grunnarbeider og regulering, slik at rammetillatelse for grunnarbeider og reguleringsplan kan vedtas omtrent likt.

Etter at prosjektgruppe var på plass sommer 2021 ble det startet med å utrede nødvendige tilleggsboringer for geoteknikk. Nødvendige geotekniske tilleggsboringer ved Alvim renseanlegg ble foretatt uke 47-49 i 2021 og uke i 1-6 i 2022 og det ble supplert med et siste borepunkt i uke 17/22. Ferdig rapport på grunnundersøkelsene forventes å foreligge i uke 22/22 og er en del av dokumentasjonen som skal sendes inn i forbindelse med reguleringsplanforslaget. Det er planlagt å sende inn komplett planforslag til planavdelingen i uke 23, slik at dette kan bli lagt ut for offentlig ettersyn høsten 2022. Dersom det ikke kommer inn vesentlige innspill til planen, forventes det at denne planen vil kunne vedtas i månedsskiftet februar/mars 2023.

Viken fylkeskommune eier tomten hvor nytt gassanlegg skal flyttes til. Dette er det første som må skje, da det alltid må være et fungerende gassanlegg på renseanlegget. Sarpsborg kommune må ha tiltrede til tomten før byggestart på gassanlegget kan starte. Erverv av tomten er ikke gjennomført og Viken fylkeskommune ønsker primært at området skal reguleres før salg av tomt finner sted.

Samlet sett betyr det at byggestart blir utsatt til våren 2023.

Det har vært kontakt med øvrige grunneiere rundt renseanlegget, hvor en avtale er underskrevet og det er positiv dialog med den andre grunneieren.

Som byggherre er Sarpsborg kommune pålagt å sørge for at det er avsatt tilstrekkelig tid til utførelsen av de forskjellige arbeidsoperasjonene (Byggherreforskriften, kap. 2, §5 e.): Detaljprosjekteringen har vist at fremdriften som den opprinnelige fremdriftsplanen legger opp til for bygge-, installasjon- og igangkjøringstiden ikke vil være forsvarlig i tillegg til for

høyrisiko knyttet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA), vil for kort avsatt tid og manglende slakk i fremdriftsplanene for bygging og installasjon medføre betydelig risiko for kostnadsøkninger og forsinkelser. Dette på grunn av større risiko for feilprosjektering og ventekostnader som følge av at forutsetninger ikke er på plass når entreprenører skal starte.

Selv med forseringstiltak vil det ikke være mulig å oppnå sluttfrist den 01.07.2025 fordi byggetiden som er avsatt mellom milepelene M9 og M10 viser seg ikke tilstrekkelig.

Transportetappene

Det som er omtalt som transportsystemet eller transportetappene i søknaden er også en del av prosjektet Alvim renseanlegg, og må ses på som en del av det nye renseanlegget og avløpssystemet. Transportsystemet omfatter i hovedsak nytt avløpsanlegg fra Nordbergveien pumpestasjon til renseanlegget, ny utslippsledning fra renseanlegget til Glomma, nytt dykkermagasin i Gatedalen, oppgradering av eksisterende pumpestasjoner og bygging av mikrokraftverk som skal utnytte avløpsvannet til å produsere strøm. Det søkes om tilsvarende sluttfrist for transportsystemet som for selve renseanlegget. Hovedgrunnen til at denne fristen ble valgt er at det gamle transportsystemet må holdes i drift fram til det nye renseanlegget er klart. Da kan nytt renseanlegg med tilhørende transportsystem settes i drift. I tillegg har det fremkommet enkelte nye forutsetninger underveis som medfører en forventet økning i tidsbruk for både prosjektering og anleggsgjennomføring.

Som forventet er det svært utfordrende grunnforhold i området ved Gatedalen, men de geotekniske vurderingene har likevel vært mer krevende enn forutsatt. Kommunen venter fortsatt på geoteknisk rapport for området, og kommer ikke i mål med prosjekteringen før dette er klart.

Det vil etter revidert fremdriftsplan med sluttfrist 31.12.2026 fortsatt være en stram fremdrift, hvor man er avhengig av flere faktorer som ikke er løst, slik som grunnforhold ved Gatedalen og erverv av tomter. Ny fremdriftsplan vil likevel være robust og bør være realiserbar.

På bakgrunn av dette ønsker kommunedirektøren å søke Statsforvalter om utsatt frist på ferdigstillelse av prosjektet til 31.12.2026.

Tabell med nye og gamle frister:

Nr	Aktivitet	Status	Frist iht vedtak 15.07.2021	Ny frist
M1	Vedtak og investeringsbeslutning separate eller felles renseanlegg for Nedre Glomma	Ferdig	Ferdig	
M4/1	Kontrahere rådgiver forprosjekt renseanlegg	Ferdig	Ferdig	
M2	Prosessløsning valgt	Ferdig	Ferdig	
M3/4	Rapport Forprosjekt transportsystem og renseanlegg	Ferdig	Ferdig	
M5/1	Reguleringsplan vedtatt ¹⁾	Se egen beskrivelse for milepæl 5/1.	01.10.2022	15.03.2023

M5/2	Første igangsettingstillatelse (IG) for renseanlegg gitt	Avhengig av vedtatt reguleringsplan	31.12.2022	31.04.2023
M8	Kontrahering leverandør renseprosess	Oppnås. Planlagt Q2 - 2022	31.12.2022	
M8/1	Kontrahering rådgiver detaljprosjektering renseanlegg (samt transportsystem og planprosess)	Ferdig	01.07.2021	
M9	Kontrahere entreprenør (bio-bygg)	Oppnås. Grunnarbeider kontrahert Q3 – 2022 Bygningsmessige arbeider kontrahert Q3 - 2023	31.12.2023	
M7	Fullføre transportsystem		01.07.2025	31.12.2026
M10	Igangsetting av drift ny renseprosess ²⁾		01.07.2025	31.12.2026

- 1) Dersom vedtak om offentlig ettersyn godkjennes som vedtatt plan vil fristen nås. Dersom fristen viser til endelig vedtatt plan i bystyret vil dette tidligst kunne skje rundt månedsskifte februar/mars 23, avhengig av møtetidspunkt i bystyret.
- 2) Vi definerer denne fristen som oppstart av prøvedrift og at ny utslippstillatelse vil gjelde fra 01.09.2027.

Covid 19 og krigen i Ukraina

Prosjektet har i 2022 hatt en redusert fremdrift/aktivitet på grunn av Covid 19-relatert fravær, men dette har ikke påvirket aktiviteter på kritisk linje i prosjektet.

Etter at forrige sak om renseanlegget ble lagt frem har det startet en krig i Ukraina som har påvirket priser og leveranser for ulike produkter og materialer. Dette kommer i kjølvannet av Covid 19 pandemien. Dette har skapt usikkerhet rundt pris og leveranser i markedet. Visse produkter, som for eksempel stål har økt kraftig i pris. I tillegg har drivstoffutgifter, strømutfgifter og priser på rør steget mer enn vanlig. Det er en større usikkerhet rundt byggekostnader enn før. Hva denne situasjonen medfører videre hva angår priser og leveranseutfordringer er for tidlig å si noe om.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Det er i budsjett og handlingsplan 2022-2025 bevilget og avsatt 827 mill. kr til nytt renseanlegg og tilhørende transportnett, rammen ble i sak 16/22 vedtatt oppjustert til 1 129 mill. kr.

Opprinnelige milepæler er bøtebelagt. En evt. bot kan ikke dekkes gjennom kommunale gebyrer. I søknaden til statsforvalter er det begrunnet hvorfor milepæler ikke nås. Prosjektet gjennomføres på så snarlig måte som det lar seg gjøre. Kommunen søker derfor om at milepælene det bes om utsettelse på ikke utløser tvangsmulkt, men at blir gitt en ny frist.

Tabell 2 Fremdriftsplan med eksisterende frister, foreslåtte endringer og varslet tvangsmulkt.

Nr	Aktivitet	Status	Frist iht vedtak 15.07.2021	Varslet tvangsmulkt	Ny frist
M1	Vedtak og investeringsbeslutning separate eller felles renseanlegg for Nedre Glomma	Ferdig	Ferdig		
M4/1	Kontrahere rådgiver forprosjekt renseanlegg	Ferdig	Ferdig		
M2	Prosessløsning valgt	Ferdig	Ferdig		
M3/4	Rapport Forprosjekt transportsystem og renseanlegg	Ferdig	Ferdig		
M5/1	Reguleringsplan vedtatt ¹⁾	Se egen beskrivelse for milepæl 5/1.	01.10.2022	500 000,-	15.03.2023
M5/2	Første igangsettingstillatelse (IG) for renseanlegg gitt	Avhengig av vedtatt reguleringsplan	31.12.2022	500 000,-	31.04.2023
M8	Kontrahering leverandør renseprosess	Oppnås. Planlagt Q2 - 2022	31.12.2022	500 000,-	
M8/1	Kontrahering rådgiver detaljprosjektering renseanlegg (samt transportsystem og planprosess)	Ferdig	01.07.2021		
M9	Kontrahere entreprenør (bio-bygg)	Oppnås. Grunnarbeider kontrahert Q3 – 2022 Bygningsmessige arbeider kontrahert Q3 - 2023	31.12.2023	1 000 000,-	
M7	Fullføre transportsystem		01.07.2025	10 000 000,-	31.12.2026
M10	Igangsetting av drift ny renseprosess ²⁾		01.07.2025	10 000 000,-	31.12.2026

Endret fremdrift vil medføre en noe senere kapitalflyt. Endret kapitalflyt vil bli innarbeidet i kommende budsjett og handlingsplan. En forskyvning av investeringsutgiften vil medføre at økningen av de kommunale avgiftene på bakgrunn av investeringen vil komme på et litt senere tidspunkt enn først budsjettet.

Det kan være en fordel å utsette oppstarten av entreprisen på grunn av stor usikkerhet i entreprenørmarkedet for råvarepriser. Spesielt stålpriser har økt betraktelig som følge av krigen i Ukraina. Det er usikkert når markedet for stål og andre bygningsmaterialer vil kunne stabilisere og normalisere seg.

Miljø:

Sentralt i prosjektet står arbeidet med rensing av avløpsvannet og oppfyllelse for ny utslippstillatelse fra Statsforvalter. Avløpsvannet renses blant annet for fosfor og nitrogen.

Folkehelse:

Et renseanlegg som oppfyller kravene til rensing, vil komme befolkningen til gode ved at det blir renere vann i Glomma og i Ytre Oslofjord og dermed økt attraktivitet for friluftsliv og bading. Avløpsvannet renses blant annet for fosfor og nitrogen.